



פחד דוד

עלון שבועי בענייני פרשת שבוע



אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8566233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל
בנשיאות בנש"ק טורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
בן הצדיק הטלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש הטלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 631

משכיל לדוד

פרשת וילך - שבת שובה

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

תשובתו של משה רבינו

אמרו חכמינו ז"ל (שבת פח.) כשעלה משה רבנו למרום לקבל את התורה, באו מלאכי השרת לפני הקב"ה ואמרו; רבונו של עולם! מה לילוד אשה בינינו? אמר להם; לקבל את התורה בא. אמרו לפניו; חמדה גנוזה שגנוזה לך תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם. אמר לו הקב"ה למשה; החזר להם תשובה. אמר משה, מתיירא אני שמא ישרפוני בהבל פיהם. אמר לו; אחוז בכיסא כבודי והחזר להם תשובה. ע"כ.

נתבונן לראות שהקב"ה לא התערב בוויכוח שהיה בין משה רבנו לבין המלאכים, ואף הוא לא הגן על משה מפניהם. והדבר אומר דרשני, שהרי משה רבנו ע"ה הוא האורח, שבא לעולמות העליונים לקבל תורה על פי הזמנת בעל הבית שהוא הקב"ה. ובנוהג שבעולם, בעל הבית דרכו להגן ולשמור על האורח מפני אלו הבאים להזיק לו, ולהדוף את הקמים עליו לרעה. ומדוע כאן נתן הקב"ה למשה להתמודד עם המלאכים לבדו?

והנראה לי להסביר את טענת המלאכים, שטענתם הייתה "מה לילוד אשה בינינו", כלומר כיצד אפשר למסור את התורה הקדושה לילוד אשה בשר ודם, שכל רגע נתון מסוגל הוא לחטוא ולעבור עבירות. האם שייך לתת את התורה התמימה שכולה שמותיו של הקב"ה למי שמסובב בעוונות ופשעים, הרי הוא יפגום אותה?! זו הייתה טענת המלאכים. ועל כך אמר הקב"ה למשה החזר להם "תשובה". כלומר נכון שיש בידו לחטוא וייתכן אף שירד לשפל המדרגה על ידי פשעיו ועוונותיו, אך יכול הוא לעשות "תשובה" ולתקן את אשר עיוות ושב ורפא לו. ואז שוב חוזר הוא לדרגה העליונה שהיה שרוי בה מתחילה. לכן אמר הקב"ה למשה אחוז בכיסא כבודי וענה להם "תשובה", כי אמרו חז"ל (יומא פו.) גדולה תשובה שמגעת עד כיסא הכבוד. וכשהוא מתחרט חרטה גמורה על עוונותיו וחוזר בתשובה שלמה, הרי עוונותיו נמחלו והוא מתעלה אף למעלה מן המלאכים, ולכן ראוייה התורה שתינתן לבשר ודם.

והקב"ה לא התערב במחלוקת שבין המלאכים למשה רבנו, מפני שמקורב הוא לבני ישראל הוא אבינו והוא מלכנו, ואין זה מן הראוי לצדד בזכותם של ישראל ולפסול את טענת המלאכים. לכן נתן הקב"ה את השרביט למשה שהוא יענה להם תשובה. ואכן משה רבנו ע"ה עשה מלאכתו נאמנה וענה תשובה ניצחת למלאכי מעלה. וכשירד משה רבנו ע"ה לתת תורה לישראל, והנה הוא רואה את החטא הנורא, חטא מעשה העגל שחטאו בו בני ישראל. "וירא את העגל ומחלת ויחר אף משה וישלך מידו את הלוחות וישבר אותם תחת ההר" (שמות ל"ב י"ט). וכשהבינו בני ישראל את גודל חטאם הנורא שעשו, תיכף חזרו בתשובה שלמה ונתחרטו על מעשיהם, ומשה עלה שוב אל הקב"ה ובמשך ארבעים יום ביקש רחמים על

ישראל שהקב"ה ימחל להם על עוונם. ורק בסוף ארבעים הימים שהיה זה יום הכיפורים, נתרצה אליו הקב"ה ואמר לו "סלחתי כדברך".

ועיקר מעלת התשובה, כשאדם מקבל על עצמו מכאן ולהבא להתמיד בעסק התורה, ושלא יעבור עליו אף יום אחד מבלי קביעת עיתים לתורה - חוק ולא יעבור. וגדולה זכות התורה לבעל התשובה שהיא מכפרת עוון. ואשרי השוקד על דלתות התורה יומם ולילה, שאף העבירות החמורות מתכפרות בלימודו. וכמו שאמרו חז"ל (ילקוט שמעוני הושע סימן תקכב); אמר הקב"ה: חביב עלי תלמוד תורה שלכם, יותר מכל הקרבנות שבתורה ומכל הזבחים שזבח שלמה לפני. וכן אמרו חז"ל (ראש השנה יח.); בזבח ובמנחה אינו מתכפר, אבל מתכפר הוא בתורה. ואשרי מי שעמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו. ועוד אמרו חז"ל (ויקרא רבה פרשה כה) נאמר בפסוק "עץ חיים היא למחזיקים בה". אמר רב הונא אם נכשל אדם בעבירות חמורות ונתחייב מיתה בידי שמים, מה יעשה ויחיה. אם היה למוז (רגיל) לקרות דף אחד יקרא שני דפים, ואם היה למוז לשנות במשנה פרק אחד - ישנה שני פרקים, עד כאן.

ומצאתי ליה רמז נאה מיום הכיפורים, שהוא היום העיקרי לתשובה ולמחילת עוונות שנאמר בו (ויקרא ט"ז ל') "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם". "כי ביום הזה" עולה ראשי תיבות "זך". וכיצד יזכה האדם להיות זך ונקי מכל חטא ועוון, על ידי "הזה" שהוא עולה גימטרייא "טוב". ואין טוב אלא תורה, שנאמר "כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו" (משלי ד' ב'). שכל העוסק בתורה בד בבד עם החזרה בתשובה, זוכה למחילת עוונות והוא נעשה זך ונקי מכל טומאה וזוהמה.

ואמרו בספרים הקדושים, שביום הכיפורים אין השטן שולט ואין רשות לאף מלאך לעמוד ולקטרג על ישראל. וכל הבא לדבר עליהם סרה ולהטין עליהם כדי שתשובתם לא תתקבל ברצון, תיכף הקב"ה מסיר אותם ומסלקו מעל פניו, ומקבל תשובתם באהבה וברצון. ועל פי האמור לעיל יובן העניין, שהרי כשעלה משה למרום טענו המלאכים "מה לילוד אשה בינינו", כלומר היאך אפשר לתת תורה לאדם המסוגל לחטוא ולפגום בתורה. ומשה החזיר להם "תשובה", כלומר נכון אמנם שהוא חוטא אך יש בידו לחזור בתשובה ולתקן את המעוות והוא חוזר להיות זך ונקי כבתחילה. והמלאכים הסכימו לתשובת משה ונתרצו לדבריו, ולכן ביום הכיפורים כאשר עם ישראל מקבלים עליהם לשוב בתשובה שלמה, ברגע שבאים המלאכים להטין ולקטרג, אומר להם הקב"ה מה לכם לקטרג, הרי כבר הסכמתם לדברי משה ונתרציתם לדבריו, שהתשובה מכפרת עוון ומסלקת כל אשמה ומדוע זה תקטרגו עליהם שלא אקבל תשובתם. ברצון. וכך נחתם ונסתם פי המקטרגים.

»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il ««

פרשת וילך שבת שובה ו' תשרי תשע"ג

ירושלים	תל אביב	באר שבע	הדלקת נרות
18:01	18:17	18:18	
19:11	19:14	19:13	מוצאי שבת
19:52	19:52	19:54	רבינו תם

הילולא דצדיקיא

- 1. רבי דוד כנאפו, אב"ד מווגאדור
- 2. זבולון בן יעקב אבינו ע"ה
- 3. רבי אברהם אבלי הלוי, בעל ה"מגן אברהם"
- 4. רבי דוד כנאפו, אב"ד מווגאדור
- 5. רבי שלמה בוחבוט, מייחדי ק"ק בית אל
- 6. רבי יחיאל מיכל מזוויעל



אמרי חכמים



"מי מפחד ממות?"

**"ויאמר ה' אל משה
הן קרבו ימיך למוות."
(דברים לא. יד)**

אילו היה מדד למידת הפחד שאופפת את בני האדם, הינו מגלים שבני האדם מפחדים פחד מוות מהמות. הפחד (הלא כל כך מובן) מהעתיד הלא ידוע, הולך ומעצים ככל שהאדם מתקרב בצעדים מדודים לקראת סטטיסטיקת גיל המוות.

בעולם היהודי, אנשי האמונה ובני התורה, מזהים את המוות כיציאה מחדר לחדר, מהפרוזדור אל הטרקלין. כפי המסופר על רבינו החפץ חיים, שפעם באחד מערבי החגים, ניגש אליו אחד התלמידים שעמד לחזור לביתו לחגים, ונפרד ממנו מתוך שמחה וצהלת רוח.

ר' ישראל מאיר פנה אל התלמידים שעמדו סביבו, ואמר: "הביטו באיזה מצב רוח טוב ושמח שב אותו תלמיד לבית אביו. והאם לא צריך להרגיש כך כל יהודי העומד למוות ומתכונן לשוב למעלה לאביו שבשמים!"

עובר דירה

בערבית ימיו, דיבר רבי יהודה צדקה זצ"ל, ראש ישיבת "פורת יוסף", על יום המיתה בשלווה גמורה: "ותשחק ליום אחרון". בני ביתו היו רגילים כל הימים לסגנון האופייני לו. הם גם ידעו, כי מכבר הכין לעצמו תכריכים וקנה אחוזה קבר מכספו. אף ערך צוואה קצרה לבניו בה הזהירם בין השאר שימנעו לכתוב עליו תארים במצבה ויסתפקו ב'הרביץ תורה לתלמידים' שהיא תמצית חייו. ואת הכל עשה, לא מתוך עצבנות ודאגה, כי אם במנוחת הנפש ובמחשבה צלולה, כמי שמקיים בהידור את דברי חז"ל (ברכות ה, א): "זכור יום המיתה" ומוכן ומזומן בכל יום, להיקרא ולבוא אל המלך".

וכשנזקק לטיפולים רפואיים התקיימה שיחה בינו ובין פרופ' חסין. שאל אותו הרופא: האם כבוד הרב חושש מפני המוות? ורבינו השיב: 'אינני מפחד כלל. הרי במקרה כזה אני בסך הכל עובר מדירה אחת לשניה. גם פה וגם שם אחסה בסתר כנפי הא-ל הטוב, ישתבח שמו'.

סידר במנוחת הנפש

במחלתו האחרונה שנפטר בה ה'סבא מקלם' זצ"ל, סבל הסבא כאבים גדולים, שלפי תיאורו היו דוקרים אותו כמוחטים, ובכל זאת היה שרוי במנוחה גמורה. רופאו הנכרי ד"ר גרוזד גילה לו שימי ספורים, והוא היה מוכן לזה מבלי שתהיה ניכרת עליו כל עצבנות.

כששאלו את הרופא למה סיפר לו על דבר מצבו, והלא זה יכול להשפיע לרעה על בריאותו, השיב שהוא מכיר את רבי שמחה זיסל ויודע כי אצלו כל ענין המוות הוא העברה מעולם אחד לעולם אחר.

הגאון רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי, מספר על חתונתו רבי יצחק בלאזר כיצד נהג ביום האחרון: "בלילה ההוא ראו כולם בעליל את תוקף גודלו, עוזו ומעוזו. מנוחה שלימה כזו קשה לראות גם אצל מי שמכין עצמו לנסיעה לדרך רחוקה. כל ענין וענין סידר במנוחת הנפש. אילו היה נוכח איש זר, לא היה יכול להעלות על הדעת, שאין

זה סידור לנסיעה בדרך רגילה, אלא דרך שממנה לא שבים. הלא כל ימיו היתה נפשו מלאת חרדה ואימת הדין, ונוכל להבין כמה גדולה חרדתו מעומק הדין בלכתו בדרך עולם".

"ובכל זאת בנוגע לאחרים, וגם למשפחתו בכלל, הסתיר את חרדתו מפניהם, ועל פניו ובכל דיבוריו היתה נסוכה שלווה מוחלטת כאילו לא קרה דבר. רושם לילה זה לא ימחה ממני לעולמים".

אין זה מזיק

בשנה האחרונה לחייו, היה הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, רבה של ירושלים, חלש מאוד. היה זה באמצע הקיץ, אז היה נופש מחוץ לחומות ירושלים, והוא זיזר את בני ביתו להקדים את שובו לביתו. הרופא ובני משפחתו הרגישו שהאוויר בהרי ירושלים יפה לו, אבל הוא עמד על דעתו וחזר יותר מוקדם מאשר בשנים אחרות.

כשנשאל 'מדוע לא נשאר רבינו עוד איזה זמן, הלא האוויר טוב עבורו?' השיב ואמר: 'אגלה לך בחשאי אחד הטעמים שלי: אני רואה שיומי קרוב ולא רציתי שחברי החברה קדישא יטרחו בי דרך כל-כך רחוקה' (אז נשאו את המת על הכתפיים עד להר הזיתים). נזדעזעתי למשמע הדברים האלה, והרהבתי לשאול: 'כלום אינו חושב רבינו שלא כדאי להתמסר למחשבות תוגה כאלה, המטרידות את הנפש ומביאות לעצבות?' אמר לי: 'לא, לי אין זה מזיק, מיום שהגעתי לארבעים, לא הסחתי את דעתי מהיום האחרון, וזה אינו משפיע על בריאותי'" ("האיש על החומה").

חיזוק באמירת הברכות

מלבד העדויות על אופן ההתייחסות ליום המוות, יודעים אנו על דרכי הנהגה שמתאימות לכל אחד ואחד מאיתנו, ובמיוחד בימים של חיפוש זכויות ורחמים לפני מלך היושב על כסא רחמים.

כך סיפר תלמיד חכם אחד ממשפחת הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל, שפעם אחת בא אליו תלמיד חכם מופלג שהיה חולה מסוכן ל"ע, ושאל אותו איך להתחזק כדי לעורר רחמים על עצמו בעת צרתו. אמר לו הגאון: "אמנם איני ראוי להגיד לאחרים, אבל אומר לך מה אני הייתי עושה אילו הייתי במצב דומה. אני הייתי מחזק את עצמי באמירת מאה ברכות, שתהא אמירת 'ברוך' כמו שצריך, ואמירת 'אתה' וכן אמירת השם כפי שצריכים לומר.

אם אצליח בזה, הרי זה עבורי המוסר הגדול ביותר".

אותו תלמיד חכם הוסיף וסיפר, שבשעה שאמר הגרש"ז את הדברים הנ"ל, נעשו פניו בוערות כאש. עוד העיר שהגרש"ז היה אז בשנת חייו האחרונה, ואף על פי שהיה ידוע שבמשך כל ימי חייו היה מברך את כל הברכות בכוונה עצומה, ואנשים היו באים להאזין לברכותיו כגון ברכת המזון ו"אשר יצר", מכל מקום היה מוסיף חיזוק על חיזוק בזה עד סוף ימיו. כפי הנראה משום שאין שיעור למדריגות של כוונת המח והלב בזה.

באשר לשכר המובטח על מצוה חשובה זו, כדאי להטות אוזן לדבריו של בעל ה"אור זרוע":

"מעשה שבא מת ביום שני לקבורתו, ובראשו כתר של עשבים מגן עדן כדי לבטל ריח רע של עולם הזה. ואמרו לו: הלא אתה אדם קל. אמר להם: רק בזכות שהייתי אומר ברכות בקול נעים בבית הכנסת הביאוני לגן עדן ומכבדים אותי".

A valuable addition to our Torah series:

Kerem David
on Pirkei Avot in English

It is with great joy
that we proudly
present this new
addition:

Kerem David
on Pirkei Avot

תולה ארץ על בלימה
נצור לשונך

סתם הנהגה טובה

הרואה בחבירו מידות מגונות, כמו גאווה וכעס, אף שבאמת יש בזה איסור, מכל מקום אינו רשאי לספר זאת, כיון שרוב האנשים חושבים שאין בזה איסור ממש אלא סתם הנהגה טובה, והעובר עליהם אינו מוחזק כרשע.

מן האוצר



"שובה ישראל עד ה' א-להיך כי כשלת בעיניך קחזו עמכם דברים ושובו אל ה'".
(הושע יד. ב)

יש לדקדק; מה טעם אמר הנביא בתחילה 'עד ה' ובסוף אמר 'אל ה'". ומהו אומר 'קחזו עמכם דברים'?

ונראה לפי מה שאמרו רבותינו ז"ל (ספרי דברים שו); אין דברים אלא דברי תורה שנאמר (דברים ה. יח) "את הדברים האלה דבר ה' אל כל קהלכם". מגיד הכתוב שאף על פי ששב האדם על מעשיו הרעים, עדיין לא שב ואין תשובתו קרויה תשובה עד שהוא מתחיל לעסוק בתורה ואינו חוזר על חטאיו.

ואי אפשר לזה בלא זה, שהרי אם יעסוק האדם בתורה ואינו שב על חטאיו הוא מת בלא תשובה, ואם שב בתשובה ואינו עוסק בתורה סופו חוזר על חטאיו, לפי

שאין לך דבר שעומד בפני החטא כדברי תורה.

לפיכך אמר הנביא כיצד מצות תשובה, תחילה צריך החוטא שיעזוב חטאו ויבכה על חטאיו. וזה שנאמר שובה ישראל עד ה', עד ולא עד בכלל, שאינה תשובה גמורה. ואימתי מגיע עד המקום ותשובתו תשובה גמורה, כיון שהוא לוקח עמו דברים שהם דברי תורה, באותה שעה הוא שב אל ה' שהרי מובטח הוא שאינו חוזר אל החטא לעולם מתוך שהוא עוסק בתורה, ותורה היא כתריס בפני יצר הרע.

הוא אומר שעיקרה של תשובה היא תלמוד תורה, שהרי מי ששב ואינו עוסק בתורה יכול לעבור על הרבה גופי תורה ואינו מכיר בהם שהרי לא למד מימיו, לפיכך צריך מיד אחר התשובה שיעסוק בתורה שיהא יודע איסור והיתר. הלכך מצינו בשלחן ערוך (רמ"א או"ח תרכד, ה) והמדקדקים מתחילים מיד במוצאי יום כיפור בעשיית הסוכה כדי לצאת ממצוה אל מצוה, הואיל ושב בתשובה ביום הכיפורים, הם עוסקים מיד בתורה ובמצוות כדי שלא יהיו חוטאים.

"מלך א-להים על גוים א-להים ישב על כסא קדשו".

יובן הנה בעשרת ימי תשובה אנחנו אומרים "המלך הקדוש" המלך המשפט", שבהם תגלה מלכותו יתברך. אך העיקר הוא יותר בשלשה ימים מהם שהם: שני ימים של ראש השנה - שבהם הכתיבה, ויום כיפור - שבו החתימה.

וזה שנאמר: "מלך א-להים על גוים" אותיות ג' יום. שאז ב-3 יום הנזכרים א-להים ישב על כסא קדשו-לשפוט את הארץ. ("חיים והשלום").

"ובכף תן פחדך על כל מעשיך".

ובאמת יש לתמוה, וכי אנו בעצמנו, כבר מלאים וגדושים ביראת שמים, ושוב אין לנו דאגות אחרות אלא להתפלל על אומות העולם שתהיינה גם הם יראות שמים: "וייראוך כל המעשים וישתחוו לפניך כל הברואים"?

אלא שבגמרא מסכת בבא קמא (דף צב. נאמר: "המתפלל על חברו והוא צריך לאותו דבר - הוא נענה תחילה".

ולפיכך אנו מתפללים על אחרים, ומבקשים מהקדוש ברוך הוא "תן פחדך על כל מעשיך". וזאת בכדי שניענה על ידי כך אנו בעצמנו, ונהיה יראי שמים. ("דברי חיים").

"זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים כתבנו בספר החיים".

שלשה פעמים "חיים", שזכרו בתפילה זו, על שום מה הם?

אלא - לפי שאמרו רבותינו, שלשה ספרים נפתחים ביום הדין. ספר רשעים, ספר בינוניים וספרן של צדיקים. וכנגד שלשה ספרים אלו מבקשים אנו שלשה פעמים על ה"חיים".

"זכרנו לחיים" - כנגד הצדיקים, כנאמר: "זכר צדיק לברכה".

"מלך חפץ בחיים" - כנגד הרשעים, כנאמר: "לא אחפוץ במות הרשע כי אם בשו בו מדרכיו וחיה".

"כתבנו בספר החיים" - כנגד הבינונים, התלויים ועומדים לכתובה וחתומה טובה. ("אדרת שלמה").

"זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים".

ודע כי האר"י ז"ל פירש: זכרנו לחיים וכתבנו בספר החיים. כי בראש השנה נדונים הנשמות אם לחיים נצחיים או לא חס ושולם. וגם נדון הגופים אם לחיי הזמן, ואימתי יהיה פקודתו.

מן המעיין



וזה "זכרנו לחיים" - היינו חיי נצח. "וכתבנו" - היינו חיי העולם הזה, חיי הגוף.

והם שני הימים של ראש השנה. כי יומא קמא נדונים דין הנשמה, אם לחיי נצח אם לא. וביום השני נדונים הגופים לחיי זה העולם, והיות וזה בזה תליא לכך שני הימים של ראש השנה הם כ"יומא אריכתא". ("יערות דבש").

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"וילך משה". (לא. א)

צריך לדעת להיכן הלך, ויונתן תרגם שהלך למשכן בית אולפנא, והמפרשים אמרו (עיין רמב"ן ורבינו בחיי) שהלך ממחנה לוויה למחנה ישראל כאדם הנפטר מחבירו. והכתוב סתום הוא, ואין ממנו היכר לאחד מהדרכים.

עוד צריך לדעת מי העיר את רוח משה לדעת שמלאו ימיו ושנותיו, והלא אמרו בגמרא (שבת ל.) שאין מודיעין לאדם ימיו ושנותיו, ומי הודיעו למשה.

ונראה לפרש על פי דבריהם ז"ל (זוה"ק ח"א ריח.). שאמרו כי ארבעים יום קודם הפטירה נשמת האדם הולכת ממנו, כאמרו (שה"ש ד ו) ונסו הצללים, ומבקרת מקום חנייתה במקום עליון, והצדיקים יכירו בדבר. וצא ולמד מרבי שמעון בר יוחאי שהכיר ברבי יצחק, כאמור בספר הזוהר.

ואם תאמר מנין ידע משה בדיוק יום המיתה - הלא אמרו ז"ל כי מיום שינוסו הצללים עד יום המיתה הם ארבעים יום, ומי יודע הדברים יותר ממשה, והשכיל וידע יום קצו, והכרה כזו מושגת היא לגדולי עולם.

רבי יהודה לייב אשלג זצ"ל, בעל הסולם

ארזי הלבנון

לדמותם של חכמי ישראל



רבי יהודה לייב אשלג הידוע בכינויו "בעל הסולם", על שם חיבורו הענק על ספר הזוהר הקדוש, נולד בגולד בליקובה שבפולין ואת עיקר תורתו קיבל מרבותיו שבישיבת גור ששכנה בווראשא.

בשנת תרפ"ו נסע בעל הסולם ללונדון, ושם כתב את פרי עטו הראשון - הפירושים "פנים מאירות" ו"פנים מסבירות", על הספר "עץ חיים" של האר"י הקדוש. הוא ישב שם במשך כשנה וחצי ולא יצא את ביתו כלל, ובמשך כל אותו הזמן כתב את פירושו. היה זה חידוש גדול בעולם הקבלה, מכיון שעד אז לא נתפרסם על הספר "עץ חיים" פירוש כה שיטתי, המציג שיטה בעלת עקרונות וחוקיות נפלאים ובהירים. בשנת תרצ"ג החל לחבר את חיבורו הענק (בן שישה עשר חלקים ויותר מאלפיים עמודים) הכולל לכל כתבי האר"י הקדוש - "תלמוד עשר ספירות". בחיבור זה קיבץ קטעים מכל כתבי האר"י לא לפי סדר או זמן כתיבתם, אלא לפי סדר השתלשלות המצבים הרוחניים בדרך סיבה ומסובב.

בשנת תש"ג החל בעל הסולם בחיבורו הענק: פירוש "הסולם" על ספר הזוהר הקדוש. הוא הקדיש את כל יומו לכתיבת פירוש זה, וכתב מעל שמונה עשרה שעות ביממה במסירות נפש עצומה שעלתה לו בדמים מרובים ובבריאות גופו. הוא אמר אז, שע"י הפירוש הזה יוכלו ללמוד את זוהר כפי שלומדים חומש עם רש"י. עוד התבטא ואמר שמאה וחמישים שנה לאחר חיבור פירוש "הסולם", ילמדוהו ילדים בתלמודי תורה. וכך כתב אודות ביאורו זה:

"וקראתי הביאור בשם "הסולם", להורות שתפקיד ביאורי הוא בתפקיד כל סולם, שאם יש לך עליה מלאה כל טוב, אינך חסר אלא "סולם" לעלות בו, ואז כל טוב העולם בידך. אמנם אין "הסולם" מטרה כלפי עצמו, כי אם תנוח במדרגות הסולם ולא תיכנס אל העליה, אז לא תושלם כוונתך. כן הדבר בביאור שלי על הזוהר, כי לבאר דבריהם, העמוקים מכל עמוק, עד סופם, עוד לא נברא הביטוי לזה, אלא עשיתי על כל פנים בביאורי זה, דרך ומבוא לכל בן אדם, שיוכל על ידו לעלות ולהעמיק ולהסתכל בספר הזוהר גופו, כי רק אז תושלם כוונתי בביאורי זה".

לאחר סיום כתיבת מפעלו הכביר, החל מצבו הבריאותי של בעל הסולם להתדרדר יותר ויותר, הוא הרגיש שהגיע זמנו להיאסף אל אבותיו, ועל כן ערך נסיעה אחרונה לצפת ומירון, ושם הכין לתלמידיו סעודה גדולה. אף אחד מתלמידיו לא הבין שזוהי למעשה סעודת הפרידה שלו מהם.

ביום פטירתו, בעיצומו של יום הכיפורים הקדוש בשנת תשט"ו, ציוה בעל הסולם להקדים את התפילה בשעתיים, וכשהגיע שליח הציבור למילים "אורך ימים אשביעוהו ואראהו בישועתי", יצאה נשמו הקדושה והטהורה ודבקה בכור מחצבתה.

תשוקתו ללימוד חכמת הקבלה החלה עוד בצעירותו, ומסופר שהיה מחביא דפי זוהר וכתבי האר"י בתוך דפי הגמרא. הוא הכריז על הצורך בלימוד ספר הזוהר בישיבות פולין, ולשם כך אף נפגש עם רבנים ואדמו"רים, בבקשה שייסדו סדרי לימוד בספר הזוהר בישיבותיהם, אך הם לא שעו לבקשותיו. לאחר תקופת מגורים קצרה על שולחן חותנו בפוריסוב עקר לוורשה, שם הוסמך לרבנות ושימש כדיין וכמורה צדק במשך שש עשרה שנה. במהלך תקופה זו פגש באיש אשר היה ידוע כסוחר, אולם לא הוכר כלל כמקובל. הרב אשלג מכנהו בכתביו "מורי הקדוש זצ"ל". מרבו זה למד את חכמת הקבלה, ואף היה נוכח בפטירתו.

לאחר פטירת מורו החליט לעלות לארץ ישראל. בט"ז בתשרי תרפ"ב עלה לארץ ישראל וכששמע שיש בירושלים ישיבה של מקובלים, אשר היתה קרויה ישיבת "בית אל", שם פעמיו לעבר העיר והתיישב בעיר העתיקה בירושלים. על פי עדות נכדו הרב שמחה אשלג, עוד מימי מלחמת העולם הראשונה הוא זעק רבות על חורבן העולם הממשמש ובא. הוא התריע על השואה העומדת להתרחש על אירופה, ועל הסכנה הגדולה הצפויה לעם היהודי.

לארץ ישראל הוא הגיע בחוסר כל. הוא לא רצה ליהנות מהסמכתו הרבנית, ולפרנסתו עסק בעיבוד עורות לסת"ם ובייצור סבון, באמצעות מכונה לסבון שהביא עמו מפולין. לא עבר זמן רב עד שתורתו הכריזה עליו ברבים, ואז התמנה לרב ודיין בשכונת גבעת שאול שמחוץ לחומות.

חבורה של תלמידים בני עליה התכנסה סביב בעל הסולם. הם הגיעו אליו במסירות נפש בכל יום בשעה אחת אחר חצות, ולמדו עד אור הבוקר. הבולטים שבתלמידיו: בנו רבי ברוך שלום. הרב יהודה הרש ברנדווין. הרב משה יאיר ווינשטוק. הרב דוד מינצברג. הרב משה ברוך למברגר, הרב יצחק אגסי. זכר צדיקים לברכה.

אנשי אמונה - תולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

מחר ביום ההילולא תבואי לבשר לנו בשורות טובות".

אותה אשה הלכה מיד לביתה, ולמחרת לאחר תפילת ערבית, נערכה הילולא לכבוד מרן הגאון רבי אליעזר מנחם מן שך זיע"א, הגיעה אותה אשה לבית הכנסת, ובמעמד אלפים מבני ישראל, בנוכחות הרב הגאון רבי יששכר ברגמן שליט"א (נכדו של הרב שך זצ"ל), הודיעה האשה שהרופאים אינם מבינים מה אירע. היום היא ביקרה בבית החולים כדי לבצע בדיקות אולטרא-סאונד ובדיקות דם כדי להתעדכן במצבה הבריאותי ולפתע גילו הרופאים שהמחלה נעלמה מגופה, ושום סכנה לא נשקפת יותר לחייה והיא בריאה לחלוטין

את המעשה הבא, סיפר מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, ללמדנו כחה של אמונת חכמים:

היה זה בשבוע פרשת וירא בשנת תש"ס כששהיתי במדינת צרפת. הגיעה אלי אשה אחת ובפניה עצב. היא סיפרה שלקתה במחלה הנוראה בצורה ממאירה מאוד רח"ל. ובקול בוכים בדמעות שליש היא מיצרת על כך על שעדיין לא זכתה לחתן את ילדיה, והנה היא כעת בסכנת מוות.

הבכיות של האשה נגעו מאד ללבי, וכיון שהיה זה בדיוק בערב ליל ההילולא של סבי, הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א, בערב ט"ו מרחשון, אמרתי לה: "לכי עכשיו לביתך וזכות הצדיק תגן בעדך.